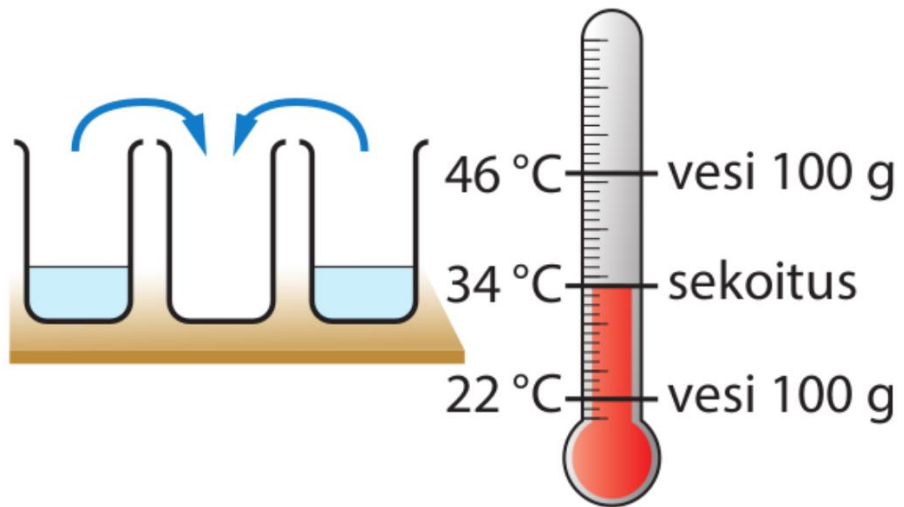

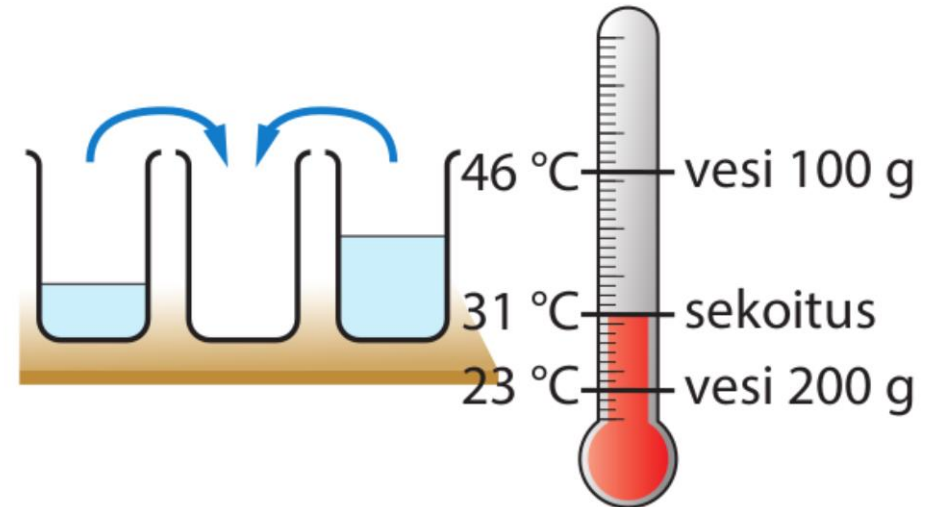
FY2

Energian sitoutuminen ja vapautuminen

Mistä systeemin loppulämpötila riippuu?

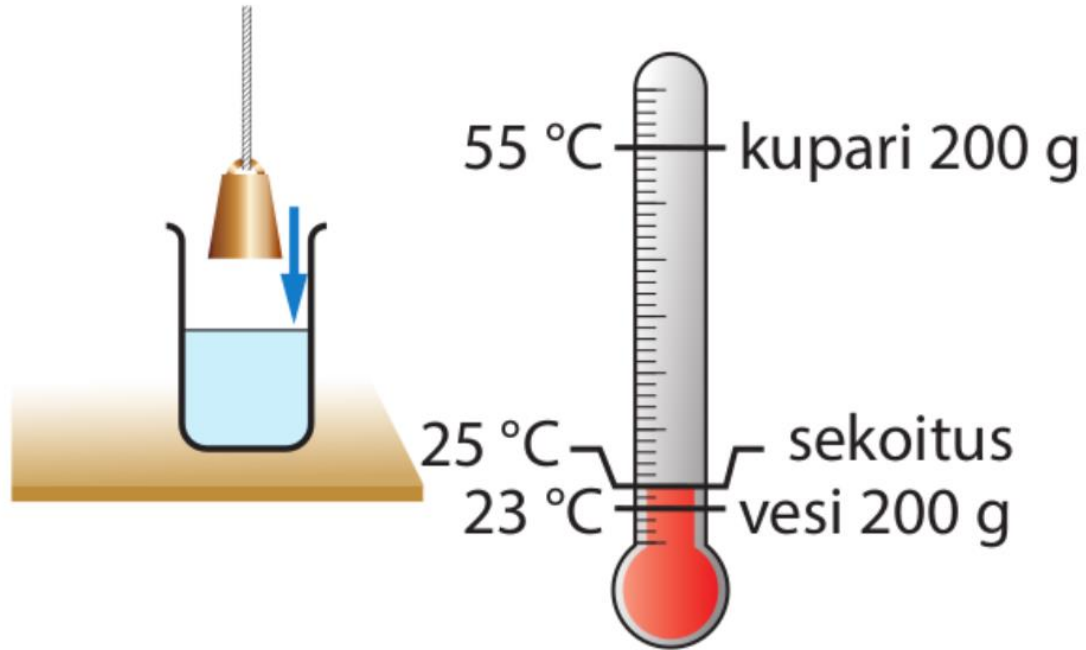

Sama määrä erilämpöistä vettä.

Sama aine, mutta eri määrät ja eri lämpötilat.

Mistä systeemin loppulämpötila riippuu?

Sama massa, mutta eri aineet ja eri lämpötilat.

Ominaislämpökapasiteetti, c

- **Ominaislämpökapasiteetti** on aineelle ominainen vakio, joka kertoo, kuinka paljon energiaa tarvitaan kilogrammaa kohti ainetta, jotta aineen lämpötilaa voitaisiin nostaa yhden asteen verran.
- Ominaislämpökapasiteetin **yksikkö on** $\frac{\text{kJ}}{\text{kg}\cdot\text{K}}$

Arvoja taulukoitu
MAOLiin s. 72 →

Esim. Veden ominaislämpökapasiteetti on $4,19 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}\cdot\text{K}}$

→ Jos sinulla on 1 litra (eli 1 kg) vettä ja haluat nostaa veden lämpötilaa yhdellä asteella, tarvitset energiaa 4,19 kJ.

Aineen sitoma tai luovuttama lämpömäärä

Aineen sitoma / luovuttama lämpömäärä Q (kilojouleina, kJ) saadaan laskettua kaavalla

$$Q = cm\Delta T$$

MAOL s. 128

missä $c =$ ominaislämpökapasiteetti $\left(\frac{\text{kJ}}{\text{kg}\cdot\text{K}}\right)$ MAOL s. 72 →

$m =$ aineen massa (kg)

$\Delta T =$ lämpötilan muutos (K)

Lämpökapasiteetti, C

Tehtävä 9-2

- **Lämpökapasiteetti** kuvaa kappaleen kykyä luovuttaa tai vastaanottaa energiaa. Mitä suurempi lämpökapasiteetti on, sitä hitaammin kappaleen lämpötila muuttuu.
- Lämpökapasiteetin **yksikkö on** $\frac{J}{K}$

Kappaleen lämpökapasiteetin suuruus riippuu siitä, mitä ainetta kappale on ja siitä, kuinka suuri kappaleen massa on.

Kpl:n sitoma tai luovuttama lämpömäärä

Kappaleen sitoma / luovuttama lämpömäärä Q (jouleina, J) saadaan laskettua kaavalla

$$Q = C\Delta T$$

MAOL s. 128

missä $C =$ kpl:n lämpökapasiteetti $\left(\frac{\text{J}}{\text{K}}\right)$

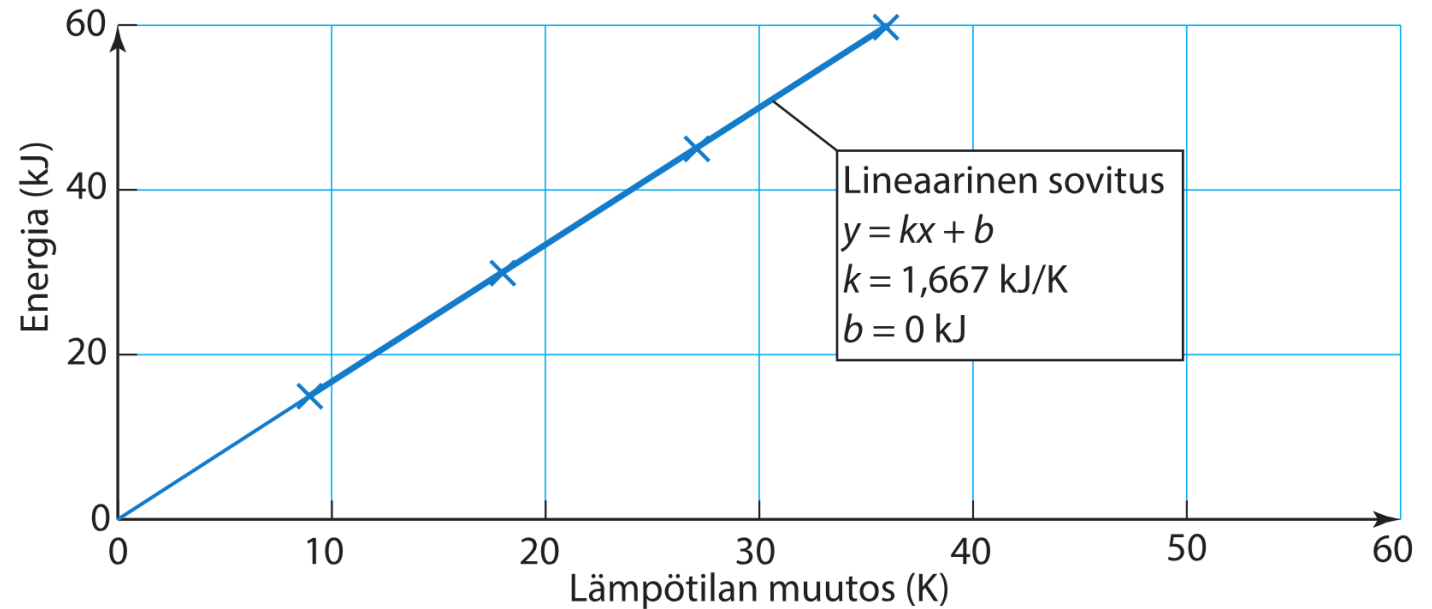
$\Delta T =$ lämpötilan muutos (K)

Lämpökapasiteetin määrittäminen

Tehtävä 9-3

$$Q = C\Delta T$$

vrt. $y = kx$

Jos siis tutkitaan kuvaajaa, jossa energia Q on esitetty lämpötilan muutoksen ΔT funktiona, kappaleen lämpökapasiteetti C saadaan kuvaajan kulmakertoimesta. Toisin sanoen $C = \frac{Q}{\Delta T}$.